

EN UPPVÄXT FRI FRÅN VÅLD – EN NATIONELL STRATEGI FÖR ATT FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA VÅLD MOT BARN (SOU 2022:70)

(S2023/00244)

Sverok - Spelkulturförbundet

Sverok är ett ungdomsförbund som samlar den svenska spelkulturen. Sverok samlar cirka 40 000 medlemmar i 2000 anslutna föreningar över hela Sverige. Föreningarna bedriver verksamhet såväl digitalt som fysiskt och inom en stor bredd av verksamhetsområden. Centralt för Sverok är möjligheten för barn och unga att själva organisera sig i demokratiska former. Föreningslivet ger barn och unga möjlighet till en meningsfull fritid.

Remissvaret är beslutat av Max Horttanainen, förbundsordförande. Frågor kring svaret besvaras av Henrik Almén, biträdande generalsekreterare som nås på henrik.almen@sverok.se.

SAMMANFATTNING

Överlag instämmer Sverok med utredningen i de bedömningar som gjorts. Ställningstagande till specifika delar görs nedan.

- **13.7.6 Civilsamhällets aktörer behöver ges förutsättningar**
Vi saknar beskrivning av hur civilsamhällets aktörer genom att erbjuda trygga miljöer och meningsfull fritid också förebygger våld.
- **14.5.3 Om uppdraget**
Samverkansforum
Vi tillstyrker förslaget. Samverkansforum har stor potential att bli ett forum för delad kunskap men även som koordinerar bland många aktörer spridda resurser till utredning.
- **14.9.2 Utökade möjligheter till statsbidrag till organisationer och andra som är verksamma inom området**
Vi är tveksamma till förslaget. 50 miljoner är i vår mening ett alltför begränsat anslag för att ge de ordentliga förutsättningar att göra insatser för civilsamhällets organisationer.
- **15.1.1 Förstärkt fokus på främjande och förebyggande arbete**

2023-08-07

- **Synliggöra barn och barnrättsperspektivet i strategier och handlingsplaner**
Vi tillstyrker förslaget. Barns rättigheter behöver synliggöras särskilt eftersom de har sämre möjligheter att själva tillvarata sina rättigheter.
- **Ta till vara potential som finns hos olika aktörer och verksamheter i samhället**
Vi är tveksamma till förslaget. Liksom idrottsrörelsens viktiga bidrag visas bör även ungdomsrörelsen och dess bidrag till samma syfte spridas.
- **Ta till vara digitaliseringens möjligheter**
Vi tillstyrker förslaget. Internet är en självklar plats för i princip alla barn och unga och civilsamhällets aktörer har en stark möjlighet att bidra med trygga miljöer online.
- **15.1.2 Kunskapen om våld och våldets konsekvenser ska öka hos barn och vuxna**
 - **Förstärka kravet på att förmedla kunskap om våld till barn i förskola och skola**
Vi tillstyrker förslaget. En förutsättning för att barn ska veta om sina rättigheter är att de förmedlas i skolan. För att skolan ska upplevas som en trygg plats att få hjälp från behöver personalen ges möjlighet till bättre kunskap.
- **15.2.1 Förutsättningarna för barn att reagera på våldet och signalera till omgivningen ska stärkas**
 - Öka barns förutsättningar att uppfatta och agera när våldet sker
 - Informationsmaterial riktat till barn
Vi tillstyrker förslaget. Det är bra att uppdraget ska genomföras med civilsamhällesorganisationer som också kan sprida materialet om det anpassas för deras förutsättningar och kan ges gratis för spridning.

ALLMÄNNA SYNPUNKTER

Överlag instämmer Sverok med utredningen i de bedömningar som gjorts. I flera delar är det bra hur civilsamhällets arbete lyfts fram även om vi i vissa delar upplever att det unga civilsamhällets viktiga bidrag inte alltid syns. Det framkommer även i de särskilda synpunkter som finns redogjorda för nedan.

SÄRSKILDA SYNPUNKTER

13.7.6 Civilsamhällets aktörer behöver ges förutsättningar

Vi saknar beskrivning av hur civilsamhällets aktörer genom att erbjuda trygga miljöer

Datum

Dnr

2023-08-07

och meningsfull fritid också förebygger våld. I regeringens beslut om uppdrag att förbereda och införa ett fritidskort för barn och unga framgår regeringens syn på de viktiga förebyggande insatser som görs av barn- och ungdomsorganisationer.¹ Vi menar att det även gäller hur det unga civilsamhället, och särskilt ungdomsförbund, förebygger våld online och fysiskt genom att erbjuda trygga miljöer. De ledarledda trygga miljöer som erbjuds kan också fungera som ett skyddsnät för barn och unga som inte känner förtroende för vuxna i andra sammanhang.

14.5.3 Om uppdraget

Samverkansforum

Vi tillstyrker förslaget. Samverkansforum har stor potential att bli ett forum för delad kunskap men även som koordinerar bland många aktörer spridda resurser till utredning. Det finns inom civilsamhället många aktörer som arbetar med överlappande frågor av relevans för strategin. Genom att veta om vad andra aktörer gör, gärna redan i planeringsfas så kan olika aktörer skapa kompletterande kunskapsunderlag snarare än överlappande. Samverkansforum skulle på så sätt kunna leda till att de resurser som finns, såväl offentliga som andra medel, används mer effektivt.

14.9.2 Utökade möjligheter till statsbidrag till organisationer och andra som är verksamma inom området

Vi är tveksamma till förslaget. 50 miljoner är i vår mening ett alltför begränsat anslag för att ge de ordentliga förutsättningar att göra insatser för civilsamhällets organisationer.

15.1.1 Förstärkt fokus på främjande och förebyggande arbete

Synliggöra barn och barnrättsperspektivet i strategier och handlingsplaner

Vi tillstyrker förslaget. Barns rättigheter behöver synliggöras särskilt eftersom de har sämre möjligheter att själva tillvarata sina rättigheter. Det är särskilt viktigt i de sammanhang där barn och unga utsatts av våld från någon som är satta i position att företräda dem, exempelvis vårdnadshavare.

Ta till vara potential som finns hos olika aktörer och verksamheter i samhället

Vi är tveksamma till förslaget. Liksom idrottsrörelsens viktiga bidrag visas bör även ungdomsrörelsen och dess bidrag till samma syfte spridas.

En kompletterande bedömning behövs som tydliggör detta och som kan utformas enligt följande: "Det bör även vidtas åtgärder för att fördjupa kunskapen, synliggöra och sprida information om den betydelse som ungdomsrörelsen har som möjlig hälsofrämjande arena för att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer kopplat till utövande av våld mot barn och barns utsatthet för våld."

Marie Cederschiöld högskola har under längre tid bedrivit forskning om

¹ Regeringsbeslut 2023-04-05 S2023/01303 (delvis)

civilsamhället vid deras Centrum för civilsamhällesforskning och skulle kunna ges uppdrag att göra liknande studier som Centrum för idrottsforskning utför om idrotten.

Ta till vara digitaliseringens möjligheter

Vi tillstyrker förslaget. Internet är en självklar plats för i princip alla barn och unga och civilsamhällets aktörer har en stark möjlighet att bidra med trygga miljöer online.

Civilsamhällesorganisationer har en viktig roll i att sprida information till barn och unga. Det unga civilsamhället spelar en särskilt viktig roll. Många ungdomsförbund har en etablerad direktkontakt med medlemmar som är varaktig genom kontinuerliga möten. Sverok har många föreningar med verksamhet online som med sin verksamhet fungerar som trygga miljöer för många unga. Föreningarna Play together och The Agency är exempel på föreningar som också särskilt arbetat för att motverka psykisk ohälsa. De visar på hur ungdomsförbund spelar en viktig roll i att ge stöd till verksamhet som kan verka förebyggande mot våld genom att sprida information, men även genom att fungera som en trygg miljö att vända sig till. Vilket är särskilt viktigt för barn och unga som saknar förtroende för vuxenvärlden.

15.1.2 Kunskapen om våld och våldets konsekvenser ska öka hos barn och vuxna

Förstärka kravet på att förmedla kunskap om våld till barn i förskola och skola

Vi tillstyrker förslaget. En förutsättning för att barn ska veta om sina rättigheter är att de förmedlas i skolan. För att skolan ska upplevas som en trygg plats att få hjälp från behöver personalen ges möjlighet till bättre kunskap.

Sverok driver i samarbete med organisationen MÄN projektet samspel som syftar till att förebygga våld. Där har vi sett ett stort värde i material som på ett lekfullt och pedagogiskt sätt kan fungera som stöd till lärare och pedagoger att arbeta med exempelvis våld som tema. Projektet har tagit fram flera material, bland annat kortspel, rollspel och digitala spel.

15.2.1 Förutsättningarna för barn att reagera på våldet och signalera till omgivningen ska stärkas

Öka barns förutsättningar att uppfatta och agera när våldet sker

Informationsmaterial riktat till barn

Vi tillstyrker förslaget. Det är bra att uppdraget ska genomföras med civilsamhällesorganisationer som också kan sprida materialet om det anpassas för deras förutsättningar och kan ges gratis för spridning.

Det unga civilsamhället har ofta unika förutsättningar att nå unga, särskilt de som inte nås av vuxenvärlden. Men för att kunna nå ut behövs material anpassade för de olika organisationernas målgrupper

REMISSYTTRANDE

Sverok

Datum

Dnr

2023-08-07

och att materialet finns tillgängligt för organisationer att dela ut utan kostnad för den egna organisationen.